

.....
Pieczęć szkoły, w której odbywają się
eliminacje

.....
imię i nazwisko ucznia

.....
klasa

.....
.....
nazwa i adres szkoły ucznia

Eliminacje szkolne XXXVIII Olimpiady Artystycznej sekcja muzyki

Klucz do testu z wiedzy o muzyce

UWAGA! Przeczytaj uważnie polecenia zawarte w teście. Pisz starannie i bez skreśleń.
Za każde prawidłowo rozwiązane zadanie (wszystkie elementy zadania poprawnie
rozwiązane!) – uzyskujesz **1 punkt**. Powodzenia!

Zadanie 1

Przyporządkuj każdemu z podanych twórców tytuł cyklu **pieśni** (wpisz właściwą nazwę gatunku).

- Gustav Mahler - **c) *Kindertotenlieder***
- Robert Schumann - **e) *Myrthen op. 25***
- Franz Schubert - **a) *Winterreise op. 89***

a) *Winterreise op. 89*; b) *Marienleben*; c) *Kindertotenlieder*;

d) *Pierrot lunaire op. 21*; e) *Myrthen op. 25*

Zadanie 2

Podaj nazwisko austriackiego kompozytora żyjącego w latach 1824-1896, który w swojej twórczości koncentrował się na muzyce religijnej i symfonicznej. Zasłynął także jako znakomity organista i improwizator. Kompozytor ten fascynował się twórczością Wagnera i należał do jego popleczników w sporze pomiędzy stronnictwem „konserwatywnym”, a „postępowym”. Wpływ stylu Wagnera widać w stosowaniu przez kompozytora rozbudowanych środków harmoniczných i instrumentacyjnych.

Anton Bruckner

Zadanie 3

Uporządkuj chronologicznie następujące dzieła religijne:

- a) *Missa Papae Marcelli*
- b) *Messe de Nostre Dame*
- c) *Msza h-moll*

1. **b)** 2. **a)** 3. **c)**

Zadanie 4

Wskaż, do jakiego dzieła dramatycznego odnosi się poniższa treść oraz kto jest jego twórcą? Określ kierunek w muzyce, do którego należy ta kompozycja.

„Na podmiejskich moczarach Wozzeck z Andersem ścinają wiklinowe pręty. Wozzeck ma halucynacje. Wydaje mu się, że ziemia zapada się pod jego nogami. Ma wrażenie, że słyszy tajemnicze szmery oraz że zachodzące słońce staje się płomieniem ogarniającym świat. Wesoły i beztroski Anders nie przejmuje się przewidzeniami kolegi. Maria natomiast, z okna swojego mieszkania, spogląda na przechodzącą orkiestrę wojskową, na której czele maszeruje przystojny Tamburmajor. Nie chcąc słuchać docinków złośliwej sąsiadki Małgorzaty, zamyka okno i śpiewa kołysankę swojemu 3-letniemu synkowi. W tym momencie pojawia się Wozzeck i bezładnie opowiada o swych przewidzeniach, po czym wybiega do koszar. Tam, w celach zarobkowych, spotyka się z doktorem, któremu służy jako obiekt do eksperymentów. Doktor nie widzi w nim człowieka, a jedynie materiał doświadczalny. Słyszając o urojeniach i halucynacjach Wozzecka, z zadowoleniem stwierdza postępującą u niego chorobę umysłową”.

Opera - **Wozzeck**
Twórca - **Alban Berg**
Kierunek - **Ekspresjonizm**

Zadanie 5

Zaznacz, który z wymienionych kompozytorów jest pierwszym twórcą motetów izorytmicznych.

- Waclaw z Szamotuł
 - Gilles Binchois
 - Perotinus
 - Mikołaj z Radomia
 - **Philippe de Vitry**
-

Zadanie 6

Który z barokowych twórców jest autorem *Audite mortales* - kompozycji określanej mianem pierwszego polskiego oratorium?

Bartłomiej Pękiel

Zadanie 7

Wymień nazwiska trzech czołowych przedstawicieli wiedeńskiej szkoły dodekafonicznej:

Arnold Schönberg; Alban Berg; Anton Webern

Zadanie 8

W 1905 roku, przy finansowym wsparciu księcia Władysława Lubomirskiego, Grzegorz Fitelberg, Ludomir Różycki, Apolinary Szeluto i Karol Szymanowski, utworzyli Spółkę Nakładową Młodych Kompozytorów Polskich, którą nazwali Młodą Polską. Który z wymienionych twórców w 1908 roku objął kierownictwo Filharmonii Warszawskiej, a w latach 1935-39 zorganizował i prowadził Orkiestrę Symfoniczną Polskiego Radia w Warszawie? Obecnie zespół funkcjonuje pod nazwą Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia (NOSPR), z siedzibą w Katowicach.

Grzegorz Fitelberg

Zadanie 9

Wśród wymienionych utworów wskaż trzy kompozycje Tadeusza Bairda.

- **Colas Breugnon - suita na orkiestrę smyczkową z fletem**
 - *Epizody* - na zespół instrumentalny
 - **Jutro - dramat muzyczny wg noweli Josepha Conrada**
 - *Monosonata* - na 6 kwartetów smyczkowych
 - *Etiuda na jedno uderzenie w talerz*
 - **Goethe-Briefe - kantata na baryton, chór mieszany i orkiestrę**
-

Zadanie 10

Do każdej z podanych technik kompozytorskich przyporządkuj nazwisko twórcy, dla którego jest ona charakterystyczna.

- przeimitowanie - **c) Nicolas Gombert**
- fauxbourdon - **e) Guillaume Dufay**
- polichóralność - **b) Giovanni Gabrieli**

a) Adam de la Halle; b) Giovanni Gabrieli; c) Nicolas Gombert;
d) Leoninus; e) Guillaume Dufay

Zadanie 11

Chorał protestancki stanowi podstawę utworów religijnych Jana Sebastiana Bacha. Zaznacz, który z chorałów został wykorzystany przez kompozytora w *Pasji wg św. Mateusza*.

a) *In dir ist Freude*; **b) O Haupt voll Blut und Wunden**; c) *Ein feste Burg ist unser Gott*

Zadanie 12

Do podanych dzieł dopasuj odpowiednie określenie gatunku. Wskaż epokę, w której powstały wymienione kompozycje.

- *Mieszczanin szlachcicem*, Jean-Baptiste Lully - **d) comédie ballet**
- *L'Orfeo*, Claudio Monteverdi - **a) dramma per musica**
- *Cadmus et Hermione*, Jean-Baptiste Lully - **b) tragédie lyrique**

a) dramma per musica; b) tragédie lyrique; c) opera seria; d) comédie ballet

Epoka - **Barok**

Zadanie 13

Napisz, jakiej formy dotyczy poniższy opis.

Forma instrumentalna wykształcona w twórczości klawesynistów francuskich. Występuje w muzyce XVIII-XX w. jako utwór samodzielny, bądź jako część większych kompozycji cyklicznych, tj. sonata, symfonia lub koncert. Główną zasadą konstrukcyjną jest powtarzanie podstawowej myśli muzycznej, tzw. refrenu i przeplatanie go myślami pobocznymi określanymi jako kuplety lub epizody.

rondo

Zadanie 14

Który z wybitnych współczesnych kompozytorów polskich obchodził 23 listopada br. osiemdziesiąte urodziny?

Krzysztof Penderecki

Zadanie 15

Sturm und Drang - okres burzy i naporu obejmuje sztukę z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XVIII wieku, w której nastąpiło spotęgowanie uczuciowości. Cechami charakterystycznymi muzyki tego okresu było stosowanie nagłych zmian dynamicznych, gwałtownych modulacji, akcentów i nieoczekiwanych pauz, w celu „poruszenia” oraz „wzburzenia” słuchaczy.

Podaj nazwisko:

- autora dramatu *Sturm und Drang* z 1776 r., którego tytuł był inspiracją dla nazwy okresu - **a) Friedrich Maximilian Klingler**
- przedstawiciela tego stylu muzycznego - **c) Carl Philipp Emanuel Bach**

a) Friedrich Maximilian Klingler; b) Marco Scacchi; c) Carl Philipp Emanuel Bach;

d) Arcangelo Corelli; e) Jan Sebastian Bach

Zadanie 16

Uzupełnij poniższą wypowiedź.

Starożytnym narzędziem teoretyków, które pozwalało obliczać interwały i wyznaczać kolejne stopnie skali był **monochord**. Napięta struna przyrzędu skracana w połowie dawała dźwięk o **oktawę** wyższy. Jeśli skracano ją w jednej trzeciej brzmiała o **kwintę** wyżej, jeśli w jednej czwartej o **kwartę** wyżej.

Zadanie 17

Legato, staccato, pizzicato, glissando, tremolo to określenia, które pojawiają się w zapisach nutowych. Zaznacz, jakiego elementu dzieła muzycznego dotyczą.

- a) dynamika; b) agogika; **c) artykulacja**; d) dynamika; e) harmonika; f) melodyka
-

Zadanie 18

Podaj nazwę techniki kompozytorskiej polegającej na operowaniu pojedynczymi dźwiękami lub strukturami interwałowymi. Każdy taki element jest autonomiczny i z reguły wyróżniony przez otaczające go pauzy. Twórcą tej techniki brzmień izolowanych jest Anton Webern.

punktualizm

Zadanie 19

Do każdej z podanych szkół kompozytorskich dopasuj nazwisko jej przedstawiciela.

- szkoła flamandzka - **d) Josquin des Prés**
- szkoła mannheimska - **b) Johann Stamitz**
- szkoła Notre Dame - **c) Perotinus**

- a) Hans Sachs; b) Johann Stamitz; c) John Dunstable; d) Josquin des Prés;
e) Giovanni Pierluigi da Palestrina; f) Perotinus; g) Johann Christian Bach
-

Zadanie 20

Napisz, którą średniowieczną kompozycję nazywa się hymnem polskiego rycerstwa. Jan Długosz określił ją mianem pieśni ojczystej (*patrium carmen*).

Bogurodzica

Zadanie 21

Podstawowym źródłem współczesnej wiedzy o muzyce hebrajskiej jest Stary Testament, który zawiera m.in. informacje dotyczące roli muzyki wokalnie-instrumentalnej w ceremoniach religijnych. Wskaż, z jakiej księgi biblijnej pochodzi poniższy opis.

„A wszyscy lewiccy chórzyci: Asaf, Heman, Jedutun wraz ze swymi synami i pobratymcami, odziani w bisior, stali z cymbałami, lutniami i cytrami po wschodniej stronie ołtarza, a z nimi stu dwudziestu kapłanów dmących w trąby. I trębacze, i chórzyci mieli jak jeden mąż i jednym głosem zaintonować pieśń chwały i dziękczynienia Panu - gdy więc wzbił się głos trąb i cymbałów i innych instrumentów do wtóru pieśni pochwalnej dla Pana, że jest dobry i że na wieki trwa łaska jego, świątynia, to jest świątynia Pana, napełniła się obłokiem. Tak iż kapłani nie mogli tam ustać, aby pełnić swoją służbę, z powodu tego obłoku, gdyż świątynię Bożą napełniła chwała Pana”.

a) *Księga Psalmów*; b) *Ewangelia wg św. Mateusza*; c) **II Księga Kronik**

Zadanie 22

Napisz, kto jest twórcą wymienionych kompozycji.

- *Msza d-moll „Nelsonska”*
- *Symfonia G-dur „Oxfordzka”*
- *Kwartety smyczkowe op. 33 „Rosyjskie”*
- *Oratorium Pory Roku*

Józef Haydn

Zadanie 23

Podaj nazwisko współczesnej polskiej kompozytorki i perkusistki, laureatki wielu konkursów kompozytorskich w kraju i za granicą. Do jej najbardziej znanych utworów należą m.in. *Koncert na marimbę i orkiestrę*, *Bęben Orfeusza* - koncert na perkusję i orkiestrę kameralną, *Holocaust Memorial Cantata* - kantata poświęcona pamięci ofiar Holokaustu, której współautorem tekstu jest Yehudi Menuhin, dwie opery dziecięce - *Pan Marimba* do libretta Agnieszki Osieckiej i *Magiczny Doremik* do własnego libretta wg powieści *Gelsomino w Kraju Kłamczuchów*.

Marta Ptaszyńska

Zadanie 24

Który ze średniowiecznych twórców jest autorem sztuki scenicznej *Le jeu de Robin et de Marion* (*Gra o Robinie i Marion*), opowiadającej o miłosnych perypetiach wieśniaka i pasterki?

a) Bernart de Ventadorn; b) Raimbaut de Vaqueiras; c) Guillaume de Machaut;

d) Adam de la Halle

Zadanie 25

Ludwig van Beethoven skomponował tylko po jednym utworze następujących gatunków:

- symfonia i koncert
- sonata i wariacje
- **opera i oratorium**
- rondo i uwertura
- kantata i msza

Podkreśl właściwą odpowiedź.

Zadanie 26

Przyporządkuj odpowiednie tytuły poniższym kierunkom w muzyce.

- impresjonizm - **d) *Popołudnie fauna* - Claude Debussy**
- neoklasycyzm - **b) *Symfonia psalmów* - Igor Strawiński**
- ekspresjonizm - **a) *Poemat ekstazy* - Aleksander Skriabin**

a) *Poemat ekstazy* - Aleksander Skriabin; b) *Symfonia psalmów* - Igor Strawiński;

c) *Suita preludiów* - Kazimierz Serocki; d) *Popołudnie fauna* - Claude Debussy

Zadanie 27

Kto jest autorem obszernej publikacji etnograficznej pt. *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce*?

a) Béla Bartók; **b) Oskar Kolberg**; c) Zoltán Kodály

Zadanie 28

Podkreśl trzech przedstawicieli skandynawskich szkół narodowych.

- Enrique Granados
 - **Niels Gade**
 - **Edvard Grieg**
 - Ferenc Erkel
 - **Jean Sibelius**
-

Zadanie 29

Podaj jedno nazwisko polskiego zwycięzcy (laureata 1. miejsca) Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.

**Halina Czerny-Stefańska (1949, IV edycja); Adam Harasiewicz (1955, V edycja);
Krystian Zimerman (1975, IX edycja); Rafał Blechacz (2005, XV edycja)**

Zadanie 30

Zaznacz, w grze na jakim instrumencie specjalizuje się wybitna polska artystka - Jadwiga Kotnowska.

- a) klarnet; b) saksofon; **c) flet**; d) wiolonczela; e) trąbka; f) altówka
-
-

Weryfikacja testu w szkole:

Ogólna liczba punktów: (max. 30 pkt)

.....
miejscowość i data pieczęć szkoły podpis osoby sprawdzającej

Weryfikacja testu w Komitecie Okręgowym O.A.:

liczba punktów po weryfikacji:

.....
miejscowość i data pieczęć Komitetu Okręgowego podpis sekretarza naukowego

**KOMITET GŁÓWNY OLIMPIADY ARTYSTYCZNEJ
WARSZAWA 2013**